

748 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Hugo Baxa* en 21 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 3 Maart 1948.

WILHELMINA.

748 2

ONTWERP VAN WET

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Hugo Baxa* en 21 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Hugo Baxa*, geboren te *Holisov* (Tsjecho-Slowakije) 22 Februari 1900, werkmeester, wonende te *Eindhoven*, provincie *Noord-Brabant*;
- 2°. *Maria Catharina Baum*, geboren te *Vaals* (Limburg) 3 Maart 1894, naaister, wonende te *Vaals*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Frans Büeck*, geboren te *Kerkrade* (Limburg) 20 Augustus 1917, technisch ambtenaar, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 4°. *Peter Hans Karl Gabriel Cornelius*, geboren te *Berlijn* (Duitsland) 10 Juni 1903, electrotechnicus, wonende te *Eindhoven*, provincie *Noordbrabant*;
- 5°. *Gustav Dehnenbach*, geboren te *Hagen-Haspe* (Duitsland) 18 Maart 1886, R.K. priester, wonende te *Grave*, provincie *Noordbrabant*;
- 6°. *Joseph Derhaeg*, geboren te *Lanaken* (België) 6 Januari 1904, fabrieksarbeider, wonende te *Culemborg*, provincie *Gelderland*;
- 7°. *Hans Freudenthal*, geboren te *Luckenwalde* (Duitsland) 17 September 1905, hoogleraar, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Gerhard Hermann te Grotenhuis*, geboren te *Werth*, thans *Liedern-Werth* (Duitsland) 4 Augustus 1907, garagehouder, wonende te *Woudenberg*, provincie *Utrecht*;
- 9°. *Rudolphe Fritz John*, geboren te *Geeraardsbergen* (België) 14 Januari 1904, bedrijfsleider, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 10°. *Ernst Leffmann*, geboren te *Keulen* (Duitsland) 23 April 1899, koopman, wonende te *Arnhem*, provincie *Gelderland*;
- 11°. *Albrecht Walter Karl Mayer*, geboren te *Prenzlau* (Duitsland) 29 Juni 1915, bouwkundig tekenaar-opzichter, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 12°. *Karl Egon Mosler*, geboren te *Berlijn* (Duitsland) 26 Juni 1902, handelsagent, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Andrej Obsteter*, geboren te *Goriskavas* (Joego-Slavië) 2 November 1880, caféhouder, wonende te *Eygelshoven*, provincie *Limburg*;
- 14°. *Veronica Reiniers*, geboren te *Viersen* (Duitsland) 13 October 1886, huishoudster, wonende te *Nijmegen*, provincie *Gelderland*;

15°. *Rosa Gertrud Rohde*, geboren te *Keulen* (Duitsland) 16 October 1894, dienstbode, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;

16°. *Reinhold Erich Stern*, geboren te *Stanislaw* (Polen) 6 September 1910, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;

17°. *Julius Widlak*, geboren te *Wenen* (Oostenrijk) 25 Maart 1909, huisschilder, wonende te *Son en Breugel*, provincie *Noordbrabant*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

1°. *Jacob Richard Zacharias Forsch*, geboren te *Delft* (Zuidholland) 9 April 1898, los werkmán, wonende te *Delft*, provincie *Zuidholland*;

2°. *Otto Franz Emil Käkow*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 5 Januari 1903, groenteventer, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;

3°. *Edward Alexander Penrhijn Lowe*, geboren te *Jogjakarta* (Nederlandsch-Indië) 22 Januari 1915, reserve-officier van gezondheid, verblijvende in *Nederlandsch-Indië*.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

1°. *Mathias Obstetar*, geboren te *Eygelshoven* (Limburg) 16 Augustus 1916, fabrieksarbeider, wonende te *Eygelshoven*, provincie *Limburg*;

2°. *Maria Louisa Obstetar*, geboren te *Eygelshoven* (Limburg) 10 Maart 1925, fabrieksarbeidster, wonende te *Eygelshoven*, provincie *Limburg*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

748 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Hugo Baxa* en 21 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 1°, is van Tsjecho-slowaakse herkomst. Hij vestigde zich in December 1922 in Nederland en heeft, met uitzondering van het tijdvak Augustus 1927 tot Maart 1928, sedertdien steeds hier te lande gewoond. Verzoeker is ingeburgerd. Zijn echtgenote bezat vóór het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Als werkmeester in dienst van de N.V. Philips te Eindhoven heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1, onder 2°, genoemde verzoekster is een dochter van een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Zij is te *Vaals* geboren en heeft haar gehele leven in Nederland gewoond. Verzoekster gevoelt zich Nederlandse. Als naaister voorziet zij in haar onderhoud.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°, is te Kerkrade geboren. De vader bezat tijdens verzoekers geboorte de Duitse nationaliteit, de moeder is van oorsprong Nederlandse. Op verzoek is het gezin in 1936 uit het Duitse staatsverband ontslagen. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond. Zijn opvoeding, opleiding en maatschappelijke vorming genoot hij geheel hier te lande. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Verzoeker is als technisch ambtenaar in dienst van de gemeente Kerkrade.

De uit Berlijn afkomstige verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4°, kwam in October 1933 herwaarts. Hij vestigde zich te Eindhoven, waar hij sedertdien onafgebroken heeft gewoond. Verzoeker, die gehuwd is met een van oorsprong Nederlandse vrouw, gevoelt zich Nederlander. Hij is als electro-technicus in dienst van de N.V. Philips te Eindhoven en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 5°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Sedert 1931 leeft hij te Grave in kloostergemeenschap. Ook voordien heeft hij van 1910 tot 1914 en van 1918 tot 1920 hier te lande verblijf gehouden. Tijdens de oorlog heeft requestrant steun verleend aan de verzetsbeweging. Hij gevoelt zich tot het Nederlandse staatsburgerschap aangetrokken.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 6°, bezit de Belgische nationaliteit. Hij is te Lanaken geboren en kwam in 1914, op tienjarige leeftijd, als vluchteling herwaarts. Na het beëindigen van de eerste wereldoorlog is verzoeker hier te lande woonachtig gebleven. Hij is ingeburgerd. Zijn echtgenote bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Als plakker op een jamfabriek verdient requestrant het brood voor zich en zijn echtgenote.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7°, is geboren te Lückenwalde (Duitsland). In verband met zijn benoeming tot eerste assistent in de wiskunde aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, kwam hij in December 1930 herwaarts. Sedertdien heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en heeft vier kinderen, die allen hier te lande zijn geboren. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Verzoeker is thans hoogleraar in de wis- en natuurkunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

De in artikel 1, onder 8°, genoemde verzoeker stamt zowel van vaders- als van moederszijde van Nederlandse grootouders, die echter door naturalisatie het Pruisische staatsburgerschap hebben verkregen. Hij is geboren in de in de grensstreek gelegen Duitse gemeente Liedern-Werth en vestigde zich in 1926 in Nederland. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Requestrant is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Als garagehouder heeft hij voldoende middelen van bestaan voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1, onder 9°, genoemde verzoeker is te Geeraardsbergen in België geboren uit Duitse ouders. In December 1924 kwam hij herwaarts en sedertdien heeft hij onafgebroken te Amsterdam gewoond. Requestrant gevoelt zich Nederlander. Als bedrijfs-leider op een metaalwarenfabriek verdient hij het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 10°, is te Keulen geboren. Hij vestigde zich in 1933 in Nederland en woonde onafgebroken hier te lande tot Februari 1944. Van Februari 1944 tot Juni 1945 verbleef hij als gedeporteerde in Duitsland. Na zijn bevrijding keerde verzoeker naar Nederland terug. Hij gevoelt zich hier thuis en is niet voornemens zich elders te vestigen. Hij is directeur van een chemische fabriek op het gebied van kunstleder en lakwerken en heeft voldoende middelen van bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 11°, is van Duitse herkomst. In 1936 vestigde hij zich in Nederland. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd, die na het huwelijk haar nationaliteit heeft behouden. Ook hun kind is Nederlander. Verzoeker heeft aan Nederlandse Middelbaar Technische scholen architectuur gestudeerd en is thans als bouwkundig tekenaar-opzichter werkzaam. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd.

De in artikel 1, onder 12°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te Berlijn geboren en vestigde zich in Juli 1933 hier te lande. Achtereenvolgens woonde hij tot Juli 1942 te Noordwijk, 's-Gravenhage en Amsterdam. In Juli 1942 week requestrant met zijn gezin naar Zwitserland uit en keerde in November 1945 naar ons land terug. Hij is voornemens te blijven. Zijn beide kinderen, waarvan een te Amsterdam is geboren, worden in Nederlandse geest opgevoed. Als handelsagent heeft hij genoegzame middelen van bestaan.

De in artikel 1, onder 13°, genoemde verzoeker is van Oostenrijks-Joegoslavische herkomst. In December 1913 kwam hij naar Nederland en vestigde zich te Eyselshoven. Aldaar heeft hij sedertdien onafgebroken gewoond. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Verzoeker is met een van oorsprong Duitse vrouw gehuwd. Uit dit huwelijk zijn hier te lande vijf kinderen geboren. Twee dochters hebben door huwelijk de Nederlandse nationaliteit verkregen. Requestrant, die jarenlang als mijnwerker werkzaam is geweest, en thans als zodanig gepensionneerd is, drijft voor eigen rekening een café te Eyselshoven. Hij kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 14°, genoemde verzoekster is geboren te Viersen (Duitsland). Zij kwam in 1922 naar Nederland en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Verzoekster gevoelt zich Nederlandse. Als huishoudster heeft zij een bestaan.

De in Keulen geboren verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 15°, vestigde zich in November 1922 in Nederland. Sedertdien heeft zij steeds hier te lande gewoond. Zij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Verzoekster is werkzaam als dienstbode. Een wetsontwerp houdende o.a. haar naturalisatie was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangehangen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 16°, is geboren te Stanislaw (Polen). Hij is sedert Maart 1938 in Nederland gevestigd, gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Requestrant is met een Nederlandse vrouw gehuwd en heeft een kind, dat evenals de echtgenote de Nederlandse nationaliteit bezit. Verzoeker heeft als directeur van een naamloze vennootschap, handel drijvende in oliën en vetten, genoegzame middelen van bestaan.

De in artikel 1, onder 17°, genoemde verzoeker is van Oostenrijks herkomst. Hij kwam op elfjarige leeftijd met een kindtransport herwaarts en werd door Nederlandse pleegouders opgenomen. Verzoeker, die thans zeven en twintig jaren zonder onderbreking hier te lande woonachtig is, kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. Als huisschilder voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 2, onder 1°, genoemde verzoeker is hier te lande geboren en getogen. Hij heeft nimmer in het buitenland gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en gevoelt zich Nederlander. Hier te lande heeft hij zijn dienstplicht vervuld. Zijn echtgenote bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. De uit het huwelijk geboren kinderen zijn Nederlanders krachtens artikel 2, onder a, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Verzoeker is als los werkman in dienst van een aannemersfirma en verdient aldus het brood voor zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 2°, is te Amsterdam geboren uit Duitse ouders. Hij heeft zijn gehele leven in Nederland gewoond en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. In het Nederlandse leger heeft hij dienstplicht vervuld; hij was ook gedurende de mobilisatie en oorlogsdagen in 1940 onder de wapenen. Als groenteventer in loondienst verdient hij het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°, is Nederlands onderdaan. Hij is te Jogjakarta geboren als de zoon van een Engelse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Laatstgenoemde is later met een Nederlander hertrouwd. Met uitzondering van de jaren 1919 tot 1923 heeft requestrant steeds op Nederlands grondgebied gewoond. Hij bezocht Nederlandse scholen en studeerde medicijnen aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Dienstplicht vervulde hij in het Nederlandse leger. Hij is ook thans weder onder de wapenen en verblijft als reserve-officier van gezondheid in Nederlandsch-Indië. Verzoeker kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de richtige nakoming van hun dienstverplichtingen, voor naturalisatie kosteloos, onderscheidenlijk tot verminderd bedrag, in aanmerking mogen worden gebracht.

De in artikel 1, onder 13°, genoemde verzoeker heeft vóór het intreden der meerderjarigheid van zijn kinderen Mathias en Maria Louisa het verzoek om naturalisatie ingediend. Het is billijk deze kinderen alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Alle voorgedragenen hebben zich tijdens de oorlog gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
J. H. VAN MAARSEVEEN.